

besluit

gehoord hebbende de faculteitsbesturen en de examencommissies en de projectgroep 'Implementatie major-minor'

tot vaststelling van de

Minorregeling 2008

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Artikel 1 Begrippenlijst

In deze regeling wordt verstaan onder:

- ects : studiepunt volgens het European Credit Transfer System. Een studiepunt komt overeen met 28 uren studie. 60 studiepunten is gelijk aan 1680 uren studie.
- minor : een samenhangend pakket van onderwijseenheden ter verdieping dan wel verbreding van de bacheloropleiding.
- minorgegevensset : een verzameling van gegevens over de minoren ten behoeve van kwaliteitszorg binnen de Technische Universiteit Eindhoven.
- minormatrix : een overzicht van aangeboden minoren, waaruit de student kan afleiden welke minoren voor hem toegankelijk zijn.
- OER : onderwijs- en examenreglement van een opleiding.
- onderwijsprogramma : de onderwijseenheden, inclusief vakcodes, van de minor.
- register Minoren : een verzameling gegevens over minoren, zoals bedoeld in artikel 8 van deze regeling.
- STU : het Onderwijs en Studenten Service Centrum.
- student : hij of zij die als student is ingeschreven aan een bacheloropleiding.
- vrije minor : dit is een minor die door de student zelf wordt samengesteld en dient te worden goedgekeurd door de examencommissie (zie artikel 4, zesde lid, van deze regeling).

Artikel 2 Verhouding tot de OER

Deze regeling maakt integraal onderdeel uit van de OER van iedere bacheloropleiding voor het studiejaar 2008-2009.

Artikel 3 Vrije minor

Deze regeling gaat over minoren. Daarnaast zijn bepalingen opgenomen die expliciet gelden voor een vrije minor.

HOOFDSTUK 2 MINOREN, VRIJE MINOREN EN ACADEMISCHE VORMING

Artikel 4 Minor

1. Iedere bacheloropleiding omvat een minor van 30 ects. Ten behoeve van de academische vorming is vanaf 2009-2010 drie ects in iedere minor gereserveerd.
2. In afwijking van het eerste lid geldt voor de opleiding Technische Innovatiewetenschappen, dat de minor voor de studenten van deze opleiding is ingebouwd in een programma van 60 studiepunten.
3. Het bestuur van de aanbiedende faculteit(en) is (zijn) verantwoordelijk voor de kwaliteit van de minor.
4. De besturen van de aanbiedende en afnemende faculteiten voeren overleg over de inhoud en de erkenning van de onderwijsprogramma's van de minoren (zie ook artikel 9).

5. De besturen van de aanbiedende faculteiten stellen na overleg met de besturen van de afnemende faculteiten de inhoud van de minor vast.
6. Het bestuur van de afnemende faculteit bepaalt welke minor(en) word(t)(en) opgenomen in het programma van haar studenten.
7. De student kan zich met vragen of onduidelijkheden wenden tot het bestuur van de afnemende faculteit, zijnde de faculteit waar hij is ingeschreven voor een bacheloropleiding.
8. Uiterlijk 1 maart van het studiejaar voorafgaand aan het studiejaar waarin de minor wordt aangeboden wordt de minormatrix gepubliceerd. Hieruit kan de student afleiden welke minoren voor hem toegankelijk zijn.
9. Met ingang van het studiejaar 2009-2010 wordt het onderwijs in de minor geprogrammeerd in het eerste semester van het derde jaar van de bacheloropleiding: de zogenaamde blokminor.
10. Iedere faculteit biedt ten minste één minor aan, die ook toegankelijk is voor studenten van andere faculteiten.
11. Er zijn vijf categorieën minoren:
  - a. minoren ter verbreding van de opleiding;
  - b. minoren ter verdieping van de opleiding binnen de eigen bacheloropleiding;
  - c. minoren die de doorstroommogelijkheid naar een niet aansluitende masteropleiding mogelijk maken (schakelminoren);
  - d. minoren die verzorgd worden door een andere universiteit, waarmee de TU/e een inhoudelijke samenwerkingsovereenkomst heeft;
  - e. vrije minoren, die door de student zelf worden samengesteld.

Artikel 5 Vrije minor

1. Het voorstel voor een vrije minor dient een samenhangend pakket te zijn, met gespecificeerde leerdoelen voor de minor als geheel.
2. De vakken in de vrije minor bestaan zoveel mogelijk uit tweede- en derdejaarsvakken van andere opleidingen dan de opleiding waarvoor de student is ingeschreven. Eventuele eerstejaarsvakken dienen te worden beperkt tot vakken die als voorbereiding dienen op de overige in de vrije minor opgenomen vakken.
3. De vakken moeten worden verzorgd door een Nederlandse of buitenlandse universiteit.
4. De minor dient een verhouding te hebben van ongeveer 2:3 tussen praktisch werk en theoretisch werk.
5. De minorvakken mogen niet of nauwelijks overlappen met de vakken die onderdeel uitmaken van het majorprogramma van de student.
6. De motivatie van de student in relatie tot zijn plannen en ambities dient overtuigend te zijn en aan te sluiten bij de eindtermen van de bacheloropleiding en het werkveld van de ingenieur.

Artikel 6 Academische vorming binnen de minor en de vrije minor

1. Het platform Academische Vorming is eindverantwoordelijk voor de inhoud en kwaliteit van het onderdeel academische vorming in de minor.
2. Er zijn twee varianten om de academische vorming in de minor in te vullen:
  - a. door het volgen van een 'groot' universiteitscollege (drie ects)
  - b. door het volgen van een 'klein' universiteitscollege (twee ects), in combinatie met 14 lezingen van Studium Generale (één ects).
3. De lezingen van het Studium Generale kunnen vanaf 1 september 2008 in het tweede en derde jaar van de bacheloropleiding worden gevolgd. Voor het volgen van deze lezingen geldt niet de toegangseis, zoals geformuleerd in artikel 11, eerste lid.
4. Het onderdeel academische vorming als omschreven in het tweede lid is een verplicht onderdeel van de minor voor alle studenten van de TU/e. Het is faculteitsoverstijgend van karakter en komt niet in de plaats van andere elementen van academische vorming die specifiek zijn voor een bepaalde opleiding.
5. Het faculteitsbestuur kan een verzoek voor vervanging van het kleine universiteitscollege indienen bij het platform Academische Vorming. Een dergelijk verzoek dient uiterlijk 1 december voorafgaand aan het studiejaar waarin de minor wordt aangeboden, door het

platform Academische Vorming te zijn ontvangen. Het platform Academische Vorming beslist binnen vier weken.

6. Het platform Academische Vorming kan naar aanleiding van het verzoek in het vorige lid, besluiten dat de verplichting om het kleine universiteitscollege, als bedoeld in het tweede lid, onder b, te volgen, komt te vervallen.
De verplichting om één ects te besteden aan het volgen van lezingen van Studium Generale blijft in dat geval echter gehandhaafd.
7. Wanneer een student een minor bij een andere universiteit in Nederland dan wel in het buitenland wil volgen, dient in overleg met de examencommissie een vervangend vak aan de andere (buitenlandse) universiteit te worden gevolgd dat dezelfde kenmerken heeft als het onderdeel academische vorming aan de TU/e.
8. Wanneer een student een schakelminor wil volgen, kan de student een verzoek tot vrijstelling voor wat betreft het onderdeel academische vorming, richten aan de examencommissie van zijn opleiding. De examencommissie kan vrijstelling verlenen van dat onderdeel om de aansluiting op de nieuwe masteropleiding te verkorten.
9. De examencommissie beslist binnen vier weken nadat het verzoek is ontvangen.
10. Een besluit om de goedkeuring niet te verlenen wordt door de examencommissie niet genomen dan nadat de student in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord.

HOOFDSTUK 3 DE CENTRALE MINORCOÖRDINATOR

Artikel 7 De centrale minorcoördinator.

1. Er is een centrale minorcoördinator.
2. De centrale minorcoördinator is lid van de Centrale Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs.
3. De centrale minorcoördinator wordt ondersteund door STU.
4. De taken van de centrale minorcoördinator zijn:
  - a. het beheren van het register Minoren;
  - b. opstellen van een minormatrix, onder gebruikmaking van de gegevens zoals verkregen op grond van artikel 9, vierde lid, van deze regeling.
  - c. zorgdragen dat uiterlijk 1 maart van ieder studiejaar het register Minoren inclusief de minormatrix op de website van de TU/e is geplaatst;
  - d. mede zorgdragen voor een goede minorvoorlichting, onder andere via een minorenvoorlichtingsevenement;
  - e. het bevorderen van een voldoende aanbod van minoren;
  - f. toezien op een juiste uitvoering van deze regeling door de faculteitsbesturen;
  - g. het al dan niet op verzoek bemiddelen bij interfacultaire problemen in verband met de uitvoering van deze regeling;
  - h. het signaleren van problemen en waar nodig actie ondernemen;
  - i. jaarlijks rapporteren aan het College van Bestuur, waarbij de minorgegevenssets betrokken zullen worden;
  - j. ten minste tweemaal per jaar overleg voeren met de opleidingsdirecteuren.

HOOFDSTUK 4 HET REGISTER MINOREN

Artikel 8 Het register Minoren

1. Er is een register Minoren waarin de minoren van de faculteiten van de Technische Universiteit Eindhoven zijn opgenomen.
2. In het register Minoren is in ieder geval opgenomen:
  - de naam van de minor,
  - de leerdoelen en eindtermen,
  - de onderwijseenheden inclusief vakcodes van de minor (onderwijsprogramma),
  - de voertaal,
  - de taal waarin de tentamens worden afgenomen,
  - het instapmoment,
  - de vereiste voorkennis,

- of er een minimum- of maximumdeelname is,
- de overige instroomeisen,
- de groep(en) studenten voor wie deze minor toegankelijk is,
- een indicatie van de kosten van het studiemateriaal en eventuele andere kosten,
- eventuele verdere informatie,
- de naam van de aanbiedende faculteit(en).

Artikel 9 Voorbereiding en opname in het register Minoren

1. Uiterlijk 1 november, voorafgaand aan het studiejaar waarin de minoren zullen worden aangeboden, dienen de faculteitsbesturen van de aanbiedende faculteiten de conceptonderwijsprogramma's van de minoren ten behoeve van het register bij de centrale minorcoördinator in.
2. De centrale minorcoördinator stuurt alle conceptonderwijsprogramma's van de minoren binnen twee weken naar iedere faculteit.
3. De besturen van de aanbiedende faculteiten geven, na daarover overleg te hebben gevoerd met de afnemende faculteiten, uiterlijk 1 februari voorafgaand aan dat studiejaar de vastgestelde onderwijsprogramma's van de desbetreffende minoren door aan de centrale minorcoördinator voor opname in het register Minoren. De faculteitsbesturen verstrekken de daartoe benodigde informatie gebruikmakend van de format in bijlage 1.
4. De centrale minorcoördinator stuurt alle vastgestelde onderwijsprogramma's van de minoren per omgaande naar iedere faculteit.
5. De faculteitsbesturen van de afnemende faculteiten maken een selectie van de minoren die binnen de door hen verzorgde bacheloropleiding kunnen worden gekozen. Voor 15 februari informeert het faculteitsbestuur van de afnemende faculteit de centrale minorcoördinator over de door hun geselecteerde minoren.
6. In het minorregister worden vervolgens de minoren opgenomen, waarover de aanbiedende en afnemende faculteiten overeenstemming hebben bereikt.

Artikel 10 Toelating tot een minor

1. Als algemene toegangseis geldt dat een student op 1 september van het studiejaar waarin hij de minor wil volgen, aan de eisen voor het propedeutisch examen moet hebben voldaan.
2. De examencommissie van de opleiding die de student volgt, beslist of een student tot een bepaalde minor kan worden toegelaten. De controle ten aanzien van de algemene toegangseis is door de examencommissie aan STU gemandateerd. Bij twijfel zal STU advies vragen aan de bevoegde examencommissie.
3. Namens de examencommissie informeert STU de student uiterlijk 1 juni of hij voldoet aan de algemene toelatingseis en tevens of een inschrijving leidt tot toelating tot de gevraagde minor.
4. Indien de student op 1 juni nog niet voldoet aan de algemene toelatingseis, dan beslist de examencommissie uiterlijk op 1 september of de student alsnog kan worden toegelaten tot de minor. STU brengt de student hiervan per omgaande op de hoogte.
5. Indien van toepassing zal worden vermeld waarom een student niet kan worden geplaatst voor de eerste keus van de minor die hij heeft opgegeven.
6. Dit artikel is niet van toepassing op studenten van de opleiding Technische Innovatiewetenschappen.

Artikel 11 Termijn en inschrijving

1. Een student kan zich inschrijven bij de examencommissie van zijn opleiding tot uiterlijk 1 mei voorafgaand aan het studiejaar waarin hij de minor wenst te volgen. Studenten van de opleiding Technische Innovatiewetenschappen kunnen zich inschrijven voor een minor van die opleiding, voor aanvang van het tweede semester in het eerste jaar van de bacheloropleiding.
2. Een student is verplicht uit de voor hem/haar toegankelijke minoren een eerste én een tweede keuze op te geven. Studenten van de opleiding Technische Innovatiewetenschappen hoeven slechts hun eerste keuze op te geven.

3. De inschrijving van een student voor een minor is definitief op het moment dat STU dit aan de student heeft bevestigd.

Artikel 12 Goedkeuring van en toelating tot de vrije minor

1. Artikel 11, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing, tenzij de student de opleiding Technische Innovatiewetenschappen volgt.
2. Een schriftelijk verzoek tot goedkeuring van de door de student te volgen vrije minor, wordt uiterlijk op 1 mei van het studiejaar voorafgaand aan het studiejaar waarin de student de minor wil volgen, ingediend bij de examencommissie van de opleiding welke de student volgt.
3. Op een verzoek van de student voor het volgen van een vrije minor neemt de examencommissie van de opleiding waarvoor de student staat ingeschreven binnen vier weken een beslissing.
4. Een besluit om de goedkeuring niet te verlenen wordt door de examencommissie niet genomen dan nadat de student in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord.

Artikel 13 Taal

1. Gelet op artikel 7.2 van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek kan het faculteitsbestuur in afwijking van de hoofdregel bepalen dat minorvakken worden gegeven in het Engels (Gedragscode buitenlandse talen TU/e van 3 april 2003 en het CvB besluit van 27 maart 2008).
2. De taal waarin een minor wordt aangeboden wordt uiterlijk 1 februari voorafgaand aan het studiejaar waarin de minor kan worden gevolgd via de format zoals opgenomen in bijlage 1 aan de centrale minorcoördinator bekendgemaakt.
3. De student heeft de keuze uit meerdere minoren, waarvan er ten minste één in het Nederlands zal worden aangeboden.

Artikel 14 Tentamens

In afwijking van de OER en het Examenreglement van de eigen opleiding, gelden voor minorvakken de volgende bepalingen:

- a. Tentamens van de vakken van de gekozen minor zijn met goed gevolg afgelegd, indien ze zijn beoordeeld met een cijfer 6 of hoger respectievelijk voldoende (VO) of gedaan (GN).
- b. Een compensatieregeling of bonusregeling geldt niet voor vakken die onderdeel uitmaken van de gekozen minor.
- c. Minorvakken kunnen in één studiejaar eenmaal worden herkanst.

Artikel 15 Klachten/opmerkingen

Bij klachten/opmerkingen van de student over zowel de procedure rondom de minorvakken als de inhoudelijke aspecten van de minorvakken is de examencommissie van de opleiding die de student volgt, bevoegd om gevolg te geven aan de klacht/opmerking. De examencommissie van de opleiding die de student volgt, neemt - indien zij dit nodig acht - contact op met de examencommissie van de aanbiedende faculteit.

HOOFDSTUK 5   KWALITEITSZORG MINOREN

Artikel 16 Kwaliteitszorg van de minor

1. De aanbiedende faculteit is verantwoordelijk voor de samenhang binnen de door haar aangeboden minoren, de kwaliteit daarvan, alsmede voor de uitvoering van die minoren. De afnemende faculteit is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de door haar aangeboden bacheloropleiding, waarvan minoren van een andere faculteit onderdeel uit kunnen maken.
2. De aanbiedende faculteit maakt jaarlijks een minorgegevensset, waarbij zij gebruik maakt van de format zoals als bijlage 3 gevoegd bij 'Advies Instellingskwaliteitszorg' van januari 2008. Onderdeel van deze gegevensset is de kwaliteitstoets van de aangeboden minoren. De minorgegevenssets worden aan de Centrale Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs overhandigd.

3. De Centrale Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs ziet toe op deze jaarlijkse verslaglegging en verzamelt de minorgegevenssets.
4. Faculteiten kunnen elkaars minorgegevensset bij de Centrale Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs opvragen en vervolgens betrekken bij de kwaliteitszorg van de eigen opleiding.

HOOFDSTUK 6 EVALUATIE EN OVERGANGSREGELING

Artikel 17 Evaluatie Minorregeling 2008

Eind 2009 vindt een evaluatie plaats over de werking van het register en de taken van de centrale minorcoördinator. Afhankelijk van de uitkomsten van die evaluatie wordt deze regeling bijgesteld.

Artikel 18 Overgangsregeling

1. Studenten die per 1 september 2008 startten met het tweede jaar van een bacheloropleiding, kunnen nog geen minor volgen. Wel kunnen zij starten met de lezingen die worden verzorgd door het Studium Generale in het kader van het onderdeel academische vorming. Via de website zullen de studenten nader worden geïnformeerd.
2. Studenten die op 1 februari 2008 zijn gestart met de lintminor zijn in het studiejaar 2008-2009 nog in de gelegenheid gesteld in het eerste semester onderwijs van de gekozen lintminor te volgen. Voor deze studenten geldt artikel 14 van deze regeling niet.
3. Voor studenten, die op of eerder dan 1 februari 2008 zijn gestart met de bacheloropleiding Technische Innovatiewetenschappen geldt de bepaling over de minoren zoals opgenomen in de OER van het studiejaar 2007-2008.
4. De faculteitsbesturen maken een conversietabel van de eigen minorvakken. Deze conversietabel dient uiterlijk 1 februari aan de centrale minorcoördinator te zijn bekend gemaakt. De centrale minorcoördinator zal de conversietabellen uiterlijk 1 maart via de website bekendmaken.

HOOFDSTUK 7 OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 19

1. De Regeling register minoren d.d. 30 augustus 2007 wordt ingetrokken.
2. Deze regeling is niet van toepassing op HBO-doorstroomminoren.
3. Informatie over de minoren is te vinden op <http://w3.tue.nl/nl/navigatie/portals/onderwijs/>, onder 'opleidingen' en <http://w3.tue.nl/nl/doelgroepen/student/student/>, onder "onderwijsinformatie".

Artikel 20

Deze regeling kan worden aangehaald als de 'Minorregeling 2008' en treedt in werking op 5 februari 2009 en werkt terug tot en met 1 september 2008.

Aldus ondertekend te Eindhoven op 5 februari 2009

Het College van Bestuur

Ir. H.P.J.M. Roumen
Secretaris van de Universiteit

A.H. Lundqvist
Voorzitter

Bijlage I: Format informatie t.b.v. opname van een minor in het register

1. Leerdoelen en eindtermen

Iedere minor heeft een of meer leerdoelen, m.a.w. er wordt een compacte omschrijving gegeven van wat de minor beoogt. De minor bestaat uit een samenhangend pakket aan vakken. Voor iedere minor geldt dat minimaal generieke eindtermen van toepassing moeten zijn, zoals onder andere geformuleerd in de academische criteria voor bachelor en master curricula (A. Meijers). Voorts dienen de eindtermen van schakelminoren gekoppeld te zijn aan de ingangseisen van de betreffende masteropleidingen.

2. Samenstelling van de minor

Welke onderwijseenheden maken onderdeel uit van de minor? De major richtlijn: de verhouding theoretisch werk : praktisch werk = 3:2 geldt evenzeer voor de minor. Dat wil zeggen dat de minor voor zo'n 40% uit OGO gerelateerde activiteiten moet bestaan. Daarnaast bestaat drie ects van de minor uit academische vorming zoals bedoeld in artikel 9 van de regeling. Met name voor verbredende minors en voor (interdisciplinaire) minors waarmee de universiteit zich wil profileren is het aan te raden te starten met een breed inleidend vak. Met dit vak kan de student als aftrap dezelfde basiskennis meegegeven worden.

3. Voertaal

De voertaal van de minor is Nederlands of Engels.

4. Instapmoment

De student kan op het moment dat hij zijn propedeutisch examen heeft behaald inschrijven voor een minor, waarbij zij aangetekend dat het de voorkeur verdient dat de minor in het derde jaar van de bacheloropleiding wordt gevolgd. In het tweede jaar is ruimte om te starten met het onderdeel van de academische vorming, hetgeen onderdeel van iedere minor is.

Voor studenten van de opleiding Technische Innovatiewetenschappen geldt dat de minor start in het eerste blok van het tweede jaar van de bacheloropleiding.

5. Vereiste voorkennis

Voor elke minor moet gespecificeerd worden welke inhoudelijke voorkennis verondersteld wordt. Het is de verantwoordelijkheid van de student om te bepalen of aan deze voorkennis voldaan wordt of niet en dus de minor gevolgd kan worden of niet.

6. Overige instroomeisen

Voor de student geldt dat hij/zij het propedeutisch examen moet hebben behaald, voordat met de minor gestart mag worden.

7. Voor welke majorstudenten staat deze minor open?

Een student mag in principe elke vastgestelde of aangeboden minor in 3TU verband volgen, mits deze een daadwerkelijke aanvulling vormt op het majorgedeelte van zijn/haar bacheloropleiding. De examencommissie is de instantie die uiteindelijk goedkeurt; er mag echter uitgegaan worden van een brede goedkeuring.

8 Verdere informatie

Aangegeven moet worden hoe de student ondersteund wordt bij het maken van de minorkeuze, bijvoorbeeld via:

- TU/e-breed overzicht (via STU)
- Minormiddag
- Bijeenkomst major
- Studieadviseur
- 3TU matrix
- Minorcoördinator van de aanbiedende dan wel de afnemende faculteit